

31 Mart 2024 Tarihinde Yapılacak Mahalli İdareler Genel Seçimi Seçmen Kütüğü Güncellemelerine İlişkin Esaslar

Bu karar; 6 Nisan 2022 tarihli ve 31801 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 7393 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 8'inci maddesi ile 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'un "Seçmen kütüğü düzenlenmesi" başlıklı 33'üncü maddesine eklenen "18.1.1984 tarihli ve 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun uyarınca yapılacak mahalli idareler genel seçiminde, birinci fıkra gereğince yerleşim yeri adresine göre oluşturulan seçimin başlangıç tarihinden üç ay önceki seçmen kütüğü üzerinden güncelleme işlemleri yapılır." hükmünün 2024 yılının Mart ayının son pazar günü yapılacak olan Mahalli İdareler Genel Seçimlerinde nasıl uygulanacağına ilişkindir.

YÜKSEK SEÇİM KURULU KARARI

Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığından:

Karar No: 2023/1429

KARAR

6 Nisan 2022 tarihli ve 31801 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 7393 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 8'inci maddesi ile 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'un "Seçmen kütüğü düzenlenmesi" başlıklı 33'üncü maddesine eklenen "18.1.1984 tarihli ve 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun uyarınca yapılacak mahalli idareler genel seçiminde, birinci fıkra gereğince yerleşim yeri adresine göre oluşturulan seçimin başlangıç tarihinden üç ay önceki seçmen kütüğü üzerinden güncelleme işlemleri yapılır."

hükmünün 2024 yılının Mart ayının son pazar günü yapılacak olan Mahalli İdareler Genel Seçimlerinde nasıl uygulanacağı hususunda Başkanlık Makamının 19.07.2023 tarihli teklifi ile sunulan ve Yüksek Seçim Kurulunun 19.07.2023 tarihli ve 2023/1334 sayılı kararı ile oluşturulan Komisyon çalışmalarım tamamlamış olmakla konu incelendi.

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 79'uncu maddesi ve 298 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinin birinci fıkrasının onuncu bendi ile 7062 sayılı Yüksek Seçim Kurulunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 6'ncı maddesinin birinci fıkrası hükümleri uyarınca; seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma veya yaptırmak, bu hususta gerekli önlemleri alma ve gereken genelgeleri zamanında hazırlayıp yayınlama ve seçmen kütüğünün düzenlenmesi ve güncelleştirilmesine yönelik işlemleri yapma görevi Yüksek Seçim Kuruluna verilmiştir.

7393 sayılı Kanun ile 298 sayılı Kanun'un;

"Seçmen kütüğü düzenlenmesi" başlıklı 33 'üncü maddesine; "18/1/1984 tarihli ve 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun uyarınca yapılacak mahalli idareler genel seçiminde, birinci fıkra gereğince yerleşim yeri adresine göre oluşturulan seçimin başlangıç tarihinden üç ay önceki seçmen kütüğü üzerinden güncelleme işlemleri yapılır."

Aynı Kanun'un "Genel yazım ve denetleme" başlıklı 36'ncı maddesine; *"Kütük düzenlemesi nedeniyle seçmen hiçbir şekilde oy kullanma hakkından yoksun bırakılamaz. Adresi kapanmış olması sebebiyle adres kayıt sisteminde görünmeyenler, Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünün adres kayıt sisteminde bulunan en son geçerli adres kayıt bilgileri kapsamında seçmen kütüğüne kaydedilirler."*

"Askı zamanı ve süresi" başlıklı 40'ıncı maddesine; "Muhtarlık bölgesi askı listelerinin askı süresi içinde, bir seçim çevresinden diğerine yapılan seçmen nakil istemleri hakkında ilçe seçim kurulu başkanı tarafından, itiraz üzerine veya nakil isteminin şüpheli bir girişim olduğu kanaatine varılması üzerine resen yapılacak araştırma ve inceleme neticesinde, nakil isteminin kabul edilmemesi halinde seçmen kaydı dondurulmaz ve bir önce kayıtlı olduğu adreste seçmen kaydı devam eder."

hükümleri eklenmiştir.

Diğer taraftan,

2972 sayılı Kanun'un "Seçim dönemi-seçim başlangıç tarihi ve seçim günü" başlıklı 8'inci maddesinin birinci fıkrasında ise *"Mahalli İdareler seçimleri beş yılda bir yapılır. Her seçim döneminin beşinci yılındaki 1 Ocak günü seçimin başlangıç tarihidir, Aynı yılın Mart ayının son Pazar günü oy verme günüdür."*,

298 sayılı Kanun'un "Askı zamanı ve süresi" başlıklı 40'ıncı maddesinin birinci fıkrasında; *"Muhtarlık bölgesi askı listesi, seçim dönemlerinde muhtarlıklarda askıya çıkarılır ve iki hafta süreyle askıda kalır."* hükümleri yer almaktadır.

7393 sayılı Kanun ile 298 sayılı Kanun'un 33, 36 ve 40'ıncı maddelerinde yapılan değişiklikler sonrasında, 2024 yılında yapılacak Mahalli İdareler Genel Seçimlerine ilişkin olarak nasıl bir işlem yapılacağı hususuna ilişkin oluşturulan Komisyon çalışmalarını tamamlamıştır.

22.08.2023 tarihli Komisyon raporunda özetle;

"7393 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 6 Nisan 2022 tarihli ve 31801 sayılı Resmî Gazetede yayımlanmıştır.

7393 sayılı Kanun'un 8, 9 ve 10'uncu maddeleri ile 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'da aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır:

298 sayılı Kanun'un;

- 33'üncü maddesine; "18/1/1984 tarihli ve 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun uyarınca yapılacak mahalli idareler genel seçiminde, birinci fıkra gereğince yerleşim yeri adresine göre oluşturulan seçimin başlangıç tarihinden üç ay önceki seçmen kütüğü üzerinden güncelleme işlemleri yapılır.",

- 36'ncı maddesine; "Kütük düzenlemesi nedeniyle seçmen hiçbir şekilde oy kullanma hakkından yoksun bırakılamaz. Adresi kapanmış olması sebebiyle adres kayıt sisteminde görünmeyenler, Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünün adres kayıt sisteminde bulunan en son geçerli adres kayıt bilgileri kapsamında seçmen kütüğüne kaydedilirler.",

- 40'ıncı maddesine; "Muhtarlık bölgesi askı listelerinin askı süresi içinde, bir seçim çevresinden diğerine yapılan seçmen nakil istemleri hakkında ilçe seçim kurulu başkanı tarafından, itiraz üzerine veya nakil isteminin şüpheli bir girişim olduğu kanaatine varılması üzerine resen yapılacak araştırma ve inceleme neticesinde, nakil isteminin kabul edilmemesi halinde seçmen kaydı dondurulmaz ve bir önce kayıtlı olduğu adreste

seçmen kaydı devam eder.” hükümleri eklenmiştir.

Diğer yandan, 298 sayılı Kanun'un "Askı zamanı ve süresi" başlıklı 40'ıncı maddesinin birinci fıkrasında; “Muhtarlık bölgesi askı listesi, seçim dönemlerinde muhtarlıklarda askıya çıkarılır ve iki hafta süreyle askıda kalır.”

2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun'un 8'inci maddesinin birinci fıkrasında; "Mahalli İdareler seçimleri beş yılda bir yapılır. Her seçim döneminin beşinci yılındaki 1 Ocak günü seçimin başlangıç tarihidir. Aynı yılın Mart ayının son pazar günü oy verme günüdür.” hükümleri yer almaktadır.

Anılan Kanun hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden 1 Ekim 2023 tarihinden itibaren seçmen kütüğünün güncellenmesine ilişkin uygulama ile ilgili aşağıdaki tespitlere ulaşılmıştır.

a- 7393 sayılı Kanun'un getirdiği değişiklikten önce seçmen kütüğüne Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi'nden (MERNİS) veri akışı 1 Ocak tarihi itibarıyla durduruluyordu. Değişiklikten sonra seçmen kütüğüne MERNİS'ten veri akışının durdurulması işleminin 1 Ekim tarihi itibarıyla yapılacağı,

b- Muhtarlık bölgesi askı listelerinin; 1 Ekim tarihindeki seçmen yerleşim adreslerine göre oluşturulmuş seçmen listelerini yansıtacağı,

c- 1 Ekim tarihinden sonra seçmen kütüğünün güncelleştirilmesi işlemine artık MERNİS'ten veri alarak değil, mevzuatında belirlenen usul ve srelerde ilçe seçim kurulu başkanlıkları kararı ile devam edileceği,

d- 7393 sayılı Kanun'un; 2024 Mahalli idareler Genel Seçiminin başlangıç tarihinde ya da seçim takviminin başlangıç tarihinde herhangi bir değişiklik getirmediği, buna göre seçimin başlangıç tarihinin yine 1 Ocak olduğu, seçim takviminin de aynı şekilde 1 Ocak tarihi itibarıyla oluşturulacağı, muhtarlık bölgesi askı listelerinin de oluşturulan seçim takvimi içerisinde iki hafta süre ile askıya çıkarılacağı,

e- 7393 sayılı Kanun değişikliğinden önce, seçmen kütüğüne MERNİS'ten veri akışı 1 Ocak tarihi itibarıyla durduruluyor ve hemen ardından muhtarlık bölgesi askı listeleri ilan edilerek askı süresi içerisinde güncelleştirme işlemleri ilçe seçim kurulları ve Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğüne yapılıyordu. Kanun değişikliğinden sonra seçmen kütüğüne MERNİS'ten veri akışının 1 Ekim tarihi itibarıyla durdurulacağı, ilçe seçim kurulları ve Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğüne yapılacak güncelleştirme işlemlerinin 1 Ocak tarihinden sonra ilan edilecek muhtarlık bölgesi askı listelerinin askı süresi içerisinde yapılacağı,

f- 1 Ekim tarihinden sonra MERNİS'te bir seçim çevresinden diğerine adres nakli yaptıran seçmenlerin, 1 Ocak tarihinden sonra ilan edilecek muhtarlık bölgesi askı listelerinin askı süresi içerisinde, isterlerse yeni adreslerinin seçmen kütüğünde güncellenmesi amacıyla belgeleriyle birlikte ilçe seçim kurullarına başvurabilecekleri, talepleri kabul edilenlerin nakil yaptırdıkları yeni adreslerinde seçmen olacakları, talepleri reddedilenler ile itiraz üzerine veya şüpheli bir girişim olduğu kanaatine varılması üzerine resen yapılacak araştırma ve inceleme neticesinde nakil istemleri kabul edilmeyenlerin seçmen kaydının dondurulmayacağı, MERNİS'te bir önceki kayıtlı olduğu adreste seçmen kaydının devam edeceği,

g- 1 Ekim tarihinden sonra MERNİS'te bir seçim çevresinden diğerine yapılacak adres nakillerinin askı süresi içerisinde seçmenin talebi üzerine ilçe seçim kurulları tarafından seçmen kütüğüne işlenmesi durumunda, seçmenin yeni adresinde seçmen olarak gözükeceği, dolayısıyla bütün nakil işlemlerinin ilçe seçim kurullarınca resen incelemesi diye bir durumun söz konusu olmayacağı, MERNİS'te adres nakil işlemi yapmış ancak süresi içerisinde seçmen kütüğüne güncellenmesi için talepte bulunmamış olan seçmenin MERNİS'te bir önceki kayıtlı olduğu adreste seçmen olmaya devam edeceği,

h- İdari sınır değişikliklerinin 7393 sayılı Kanun değişikliğinden önceki dönemde olduğu gibi, muhtarlık bölgesi askı listelerinin askı süresinin sonuna kadar Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünden alınarak seçmen kütüğünde güncelleştirme işleminin yapılacağı,

ı- Seçim takvimi ile Genelgelerin yukarıda belirtilen hususlar dikkat alınarak güncelleme işlemlerinin yapılması gerektiği,

görüşlerine yer verilmiştir.

Kurulumuzca yapılan değerlendirme neticesinde;

2024 yılının Mart ayının son pazar günü yapılacak olan Mahalli İdareler Genel Seçimlerine ilişkin olarak;

1 Ekim 2023 tarihi itibarıyla, Yüksek Seçim Kurulu tarafından ilan edilecek seçim takviminde belirlenecek askı süresinin başlangıç tarihine kadar;

1- Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi'nden (MERNİS) seçmen kütüğüne esas olmak üzere bilgilerin alınmasına,

2- Muhtarlık Bölgesi Askı Listelerinin 1 Ekim 2023 tarihindeki seçmen kütüğü esas alınarak oluşturulmasına,

3- 1 Ekim 2023 tarihinden Yüksek Seçim Kurulu tarafından ilan edilecek seçim takviminde belirlenecek askı süresinin başlangıç tarihine kadar yerleşim yeri adresini değiştirmek isteyenlerin bizzat veya 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 50'nci maddesinde sayılanların, adres beyan formu ile birlikte elektrik, su, telefon, doğalgaz, internet abonelik sözleşmesi veya faturası, noter tasdikli kira sözleşmesi gibi belgelerden biri ile ilgili nüfus müdürlüğüne başvuruda bulunmaları gerektiğine,

4- 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremler dolayısıyla genel hayata etkili afet bölgesi olarak kabul edilen yerlerde kayıtlı olup yerleşim yeri adresini değiştirmek isteyen kişilerin, bizzat veya 5490 sayılı Kanun'un 50'nci maddesinde sayılanların, herhangi bir belge aranmaksızın ilgili nüfus müdürlüğüne başvurmaları gerektiğine; anılan kişilerden deprem sonrasında yerleşim yeri adresini değiştirmiş olanlardan, yerleşim yeri adresini yeniden genel hayata etkili afet bölgesi olarak kabul edilen yerlere taşınmak isteyenlerin de bu kapsamda değerlendirileceğine,

5- 3 ve 4'üncü maddeler uyarınca adres değişikliği yapan seçmenlerin yeni adreslerinin seçmen kütüğünde güncellenebilmesi için nüfus müdürlüğüne tescil edilen adrese ilişkin imzalı ve onaylı adres beyan formunun bir örneği ile birlikte ilçe seçim kurulu başkanlıklarına bizzat başvuru yapmaları gerektiğine veya ilgili seçmenin talebi üzerine nüfus müdürlüklerince, yukarıda sayılan belgelerin onaylı dizi pusulasına eklenerek ilçe seçim kurulu başkanlıklarına gönderileceğine,

6- Askeri öğrenciler hariç, öğrenci olup, seçmen niteliğini taşıyan ve öğrenim gördükleri yerleşim birimlerinde oylarını kullanmak isteyenlerin; öğrenim gördükleri okuldan, o okulun öğrencisi olduklarına ve yurt müdürlüklerinden, yurttaki kaldıklarına ilişkin alacakları belgeler ile kaldıkları yurtların bağlı bulunduğu ilgili nüfus müdürlüklerine bizzat başvuru yapmaları ve tescil edilen adrese ilişkin imzalı ve onaylı adres beyan

formunun bir örneği ve eklerini ilçe seçim kurulu başkanlığına teslim etmeleri gerektiğine veya ilgili seçmenin talebi üzerine nüfus müdürlüklerince, sayılan belgelerin onaylı dizi pusulasına eklenerek ilçe seçim kurulu başkanlıklarına gönderileceğine,

7- İlk defa veya yer değiştirmek suretiyle atanan kamu görevlilerinin adres değişiklik başvurularında atama belgesi ile birlikte başka herhangi bir belge aranmaksızın bizzat ilgili nüfus müdürlüğüne başvuru yapmaları ve tescil edilen adrese ilişkin imzalı ve onaylı adres beyan formunun bir örneği ve eklerini ilçe seçim kurulu başkanlığına teslim etmeleri gerektiğine veya ilgili seçmenin talebi üzerine nüfus müdürlüklerince atama belgesinin onaylı dizi pusulasına eklenerek ilçe seçim kurulu başkanlıklarına gönderileceğine,

8- Seçmenler tarafından yapılan adres değişikliğine ilişkin nüfus müdürlüğünden alınan belge ve ekleri ile birlikte ilçe seçim kurulu başkanlıklarına bizzat yapılan veya ilgili seçmenin talebi üzerine nüfus müdürlüklerince, yukarıda sayılan belgelerin onaylı dizi pusulasına eklenerek gönderilen başvurulara ilişkin askı süresinde karar verilmek üzere ilçe seçim kurulu başkanlıklarınca çalışma yapılabileceğine, karar verilmesi gerekmiştir.

SONUÇ:

Açıklanan gerekçelerle;

1- 7393 sayılı Kanun ile 298 sayılı Kanun'da yapılan değişiklikler sonrasında 2024 yılının Mart ayının son pazar günü yapılacak olan Mahalli İdareler Genel Seçimlerine ilişkin 1 Ekim 2023 tarihinden, Yüksek Seçim Kurulu tarafından ilan edilecek seçim takviminde belirlenecek askı süresinin başlangıç tarihine kadar olan sürede seçmen kütüğü güncelleme usûl ve esaslarının yukarıda açıklanan şekilde belirlenmesine,

2- Karar örneğinin;

a) Resmî Gazete'de yayımlanmasına,

b) Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğünce vqww.ysk.gov.tr adresinde ve Yüksek Seçim Kurulu kurumsal portalında yayımlanmasına,

c) Adalet Bakanlığına,

ç) İçişleri Bakanlığına,

d) Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğüne,

e) Seçim Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile il ve ilçe seçim kurulu başkanlıklarına,

gönderilmesine,

28.09.2023 tarihinde oy birliği ile karar verildi.

Not: 1 Ekim 2023 tarih ve 32326 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanmıştır.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA